

Fredagen den 20 april

Kl. 15.00

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

---

*Val av ytterligare en
suppleant i finans-
utskottet*

§ 1 Val av ytterligare en suppleant i finansutskottet

Företogs val av en suppleant i finansutskottet.

FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag har valberedningen enhälligt föreslagit Hugo Bergdahl till suppleant i finansutskottet.

Kammaren utsåg till
suppleant i finansutskottet
Hugo Bergdahl (fp)

§ 2 Justerades protokollen för den 4, 5 och 6 april.

§ 3 Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

Till riksdagens kammare

Undertecknad anhåller härmed om ledighet från riksdagsarbetet under tiden den 30 april–den 2 juni 1979.

Stockholm den 18 april 1979

Per Stjernström

Kammaren biföll denna ansökan.

Förste vice talmannen anmälde att *Stina Eliasson* (c) under denna tid skulle tjänstgöra som ersättare för Per Stjernström.

§ 4 Föredrogs och hänvisades

Propositioner

1978/79:207 till näringsutskottet

1978/79:208 till jordbruksutskottet

§ 5 Föredrogs och hänvisades

Motioner

1978/79:2553–2584 till arbetsmarknadsutskottet

1978/79:2585 till trafikutskottet

1978/79:2586 och 2587 till skatteutskottet

1978/79:2588 till arbetsmarknadsutskottet
1978/79:2589 till jordbruksutskottet
1978/79:2590 till kulturutskottet
1978/79:2591 till konstitutionsutskottet

§ 6 Föredrogs och bifölls

Interpellationsframställningar 1978/79:175 och 176

§ 7 Anmäldes och bordlades

Propositioner

1978/79:182 om försöksverksamhet med s. k. kontraktsvård av narkotika-
missbrukare som har begått brott

1978/79:196 med förslag till lag om förbud mot investeringar i Sydafrika och
Namibia

1978/79:205 med förslag till renhållningslag, m. m.

1978/79:211 om stöd till beställare av fartyg, m. m.

1978/79:212 om ändring i brottsbalken, m. m.

§ 8 Anmäldes och bordlades

Motioner

1978/79:2592 av *Kurt Hugosson* och *Bengt Kindbom*

med anledning av propositionen 1978/79:109 om ändring i datalagen
(1973:289)

1978/79:2593 av *Bo Lundgren* och *Wiggo Komstedt*

med anledning av propositionen 1978/79:125 med förslag om tilläggsbudget
III till statsbudgeten för budgetåret 1978/79

1978/79:2594 av *Karl Erik Olsson* och *Anton Fågelsbo*

med anledning av propositionen 1978/79:141 om redovisning av mervärde-
skatt, m. m.

1978/79:2595 av *Bertil Jonasson*

med anledning av propositionen 1978/79:163 med förslag till lag om skötsel
av jordbruksmark

1978/79:2596 av *Claes Elmstedt m. fl.*

1978/79:2597 av *Åke Gillström*

1978/79:2598 av *Rolf Hagel* och *Alf Lövenborg*

1978/79:2599 av *Tore Nilsson m. fl.*

1978/79:2600 av *Hans Nyhage m. fl.*

1978/79:2601 av *Hans Nyhage m. fl.*

1978/79:2602 av *Allan Åkerlind* och *Tore Nilsson*

med anledning av propositionen 1978/79:180 om läroplan för grundskolan
m. m.

1978/79:2603 av *Lennart Andersson m. fl.*

1978/79:2604 av *Karl Boo m. fl.*

med anledning av propositionen 1978/79:183 om ändring i arrendelagstiftningen

1978/79:2605 av *Rolf Rämgård och Per Stjernström*

med anledning av propositionen 1978/79:187 om huvudmannaskapet för fjällsäkerheten m. m.

§ 9 Anmäldes och bordlades

Finansutskottets betänkanden

1978/79:29 med anledning av propositionen 1978/79:128 om en allmän folk- och bostadsräkning år 1980, m. m., jämte motion

1978/79:30 med anledning av propositionen 1978/79:140 med förslag om allmän beredskapsbudget för budgetåret 1979/80

1978/79:31 med anledning av propositionen 1978/79:158 om höjning av Sveriges kvot i Internationella valutafonden

Utbildningsutskottets betänkanden

1978/79:26 med anledning av propositionen 1978/79:100 såvitt gäller vissa frågor rörande medicinsk utbildnings- och forskningsverksamhet i Stockholmsområdet m. m. jämte motion

1978/79:35 angående uppskov med behandlingen av vissa ärenden

1978/79:36 angående verkställd granskning av Stiftelsen Riksbankens jubileumsfonds verksamhet och förvaltning under år 1978

§ 10 Anmälan av interpellationer

Anmäldes och bordlades följande interpellationer som ingivits till kammarkansliet

den 19 april

1978/79:177 av *Erik Johansson* i Hållsta (c) till kommunministern om beredskapen mot oljekatastrofer:

Den oljekatastrof som drabbat skärgården i Stockholms län kan få mycket allvarliga och vittgående konsekvenser för framtiden. Fågellivet är allvarligt hotat liksom de marinbiologiska betingelserna. Stränder förorenas. Att ta hand om bärgad olja är också förenat med miljörisker.

De berörda skärgårdskommunerna utsätts för hårda påfrestningar. Deras resurser, ekonomiskt, personellt och tekniskt, är inte tillräckliga för att de skall kunna möta katastrofer av den art som nu drabbat Stockholms skärgård. Det nu inträffade kan också få konsekvenser för det rörliga friluftslivet och turismen.

Fredagen den
20 april 1979

Anmälan av interpellationer

Trots att den nu inträffade katastrofen tyvärr bara är en av flera som drabbat våra kuster under senare år, verkar berörda myndigheter ha kommit i gång mycket sent med sina bekämpningsåtgärder. Inte heller synes det föreligga klara linjer för olika organs agerande och ansvarsområden. De förseningar som skett kan ha inneburit bestående skador.

Den nu aktuella katastrofen belyser också på nytt behovet av att det runt våra kuster, ute i skärgårdskommunerna och på öarna, finns resurser och material för att snabbt gripa in i saneringsarbetet. Ortsbefolkningens och andra frivilligas insatser har också visat att det finns en klar vilja att ställa upp för skärgården. Också i det här sammanhanget framstår förslag om avbemanning av fyr- och lotsplatser som märkliga.

Mot bakgrund av det anförda vill jag fråga kommunministern:

Anser statsrådet att ansvarsfrågan för oljebekämpning är klarlagd?

Anser statsrådet att det finns en tillfredsställande beredskapsplan för berörda samhällsorgan i händelse av oljekatastrofer av den typ som nu drabbat Stockholms skärgård?

Vilka initiativ avser regeringen ta för att förstärka beredskapen för framtiden?

Avser regeringen förstärka möjligheterna för orsbfefolkning och lots- och fyrvaktspersonal att snabbt gripa in i bekämpnings- och saneringsarbetet?

den 20 april

1978/79:178 av *Karl-Erik Svartberg* (s) till kommunministern om beredskapen mot oljekatastrofer:

Riksdagen debatterade den 22 januari i år vår beredskap mot oljeutsläpp. Utgångspunkten för den interpellation och den fråga som föranledde debatten var den oljekatastrof som drabbade Bohuslän i november 1978.

I debatten gav jag uttryck för den förvåning som bohuslänningarna kände över radions och de båda TV-kanalernas nyhetsbevakning av miljökatastrofen. När ett par tusen ton löskommen olja i hård västlig storm slungas in mot klippor, skär och kust mellan Lysekil och Strömstad, en sträcka på 70 km, resulterar det i några spridda notiser och reportage i radions och de båda TV-kanalernas nyhetssändningar.

Jag tillfogade: "Vi bohuslänningar undrar ibland vilket hojtande det skulle ha blivit om man haft samma oljehelvet i Stockholms skärgård sedan mitten av november mellan exempelvis Dalarö och Kapellskär. Det är en lika lång kuststräcka som den drabbade delen av Bohuskusten."

Nu har oljan tyvärr också drabbat Stockholms skärgård. Vi har i samband därmed fått belägg för hur Stockholmsdominerad nyhetsförmedlingen är.

Nyhetssändning efter nyhetssändning, dag efter dag, vecka efter vecka har vi i dramatiska reportage och rapporter kunnat följa oljeklumparnas väg in mot öarna i Stockholms skärgård.

En jämförelse med bevakningen av den enligt många bedömare långt värre oljekatastrofen i Bohuslän, där oljan av högt vattenstånd och hård storm

---

*Meddelande om
frågor*

bitvis pressades 60–70 m upp på land och där saneringsjobbet bedrivits i snöstorm och bitande kyla, blir förödande för tilltron till radio- och TV-rapporteringens allsidighet och opartiskhet.

Detta är naturligtvis en skandal i sig, men värre är att många bibringats den uppfattningen att obalansen i nyhetsbevakningen påverkat regeringens och berörda myndigheters åtgärder.

När trycket från massmedia växte beslöt regeringen om en massiv insats av militär för att bekämpa oljan i Stockholms skärgård. När vi bohuslänningar tryckte på hos regeringen om hjälp i kampen mot oljehelvetet på Bohuskusten fick vi svaret:

”Vad till sist gäller frågan om vilka resurser regeringen ämnar ställa till de drabbade kommunernas förfogande får jag erinra om att kommun enligt brandlagens bestämmelser är berättigad till ersättning av statsmedel för såväl bekämpning som sanering av löskommen olja, som har flutit i land från havet.” I övrigt skulle vi enligt vad kommunministern anförde i kammaren den 30 november 1978 förlita oss på ”självsanering --- genom naturens egna läkande krafter”.

Saneringsarbetet pågår nu för fullt i Bohuslän. Vissa partier av kusten beräknas vara grovsanerade till midsommar, andra avsnitt liksom finsanering kan ta ett halvår upp till ett år ytterligare. Bara på Sotenäset har man i dag tagit hand om 800 ton olja.

Det har väckt stor förvåning i Bohuslän att både fartyg och personal dirigerats bort från det viktiga saneringsarbetet över till Stockholms skärgård. Man frågar sig om saneringsarbetet är viktigare i Stockholms skärgård än i den bohuslänska.

Med hänvisning till det anförda vill jag fråga kommunministern:

1. Vilka är skälen för regeringens beslut att göra en massiv insats med militär personal i oljesaneringsarbetet i Stockholms skärgård när vi i Bohuslän hänvisades till kommunernas egna insatser och en ”självsanering --- genom naturens egna läkande krafter”?

2. Av vilka orsaker har saneringsfartyg och personal omdirigerats från saneringsarbetet på Bohuskusten till motsvarande arbete i Stockholms skärgård?

§ 11 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 19 april

1978/79:504 av Bertil Jonasson (c) till kommunikationsministern om antalet uppkörningsställen för körkortspröv:

I dag föreligger möjligheter för flertalet körkortselever att avlägga fullständigt körkortspröv på hemorten, dvs. såväl praktisk och teoretisk utbildning i

Fredagen den
20 april 1979

---

*Meddelande om
frågor*

körskola som uppkörning inför besiktningsman. Nu har emellertid från skilda håll kommit uppgifter om att trafiksäkerhetsverket har för avsikt att dra in ett antal av de lokala uppkörningsställen. I Värmland hotas, enligt dessa uppgifter, orter som i första hand Filipstad, Sunne, Hagfors men också Kristinchamn, Säffle och Arvika av att mista uppkörningsmöjligheter. I stället skulle dessa centraliseras till ett fåtal orter. Detta skulle också innebära ökade kostnader för de elever som berövas möjligheterna att köra upp på hemorten.

Jag vill därför fråga kommunikationsministern:

Finns det någon grund för uppgifterna om indragning av ett antal uppkörningsställen för körkortsprov?

Vilken uppfattning har statsrådet när det gäller körkortslevers möjligheter att på hemorten få avlägga fullständigt körkortsprov?

Anser statsrådet det vara förenligt med en jämlikhetsuppfattning att elever som ej får möjlighet att köra upp på hemorten skall vidkännas extra kostnader härför?

1978/79:505 av *Martin Olsson* (c) till statsrådet Birgit Rodhe om besvärsrätten vid indragning av skolenhet, m. m.:

Den 20 oktober 1978 beslutade regeringen att ändra skolförordningens 19 kap. 7 § tredje stycket så, att man avskaffade föräldrars enligt praxis tillerkända rätt att besvara sig över länskolnämnds beslut om anordnande eller indragning av skolenhet. Genom detta regeringsbeslut hindras elevernas föräldrar att exempelvis besvara sig över beslut om indragning av den skola som de – kanske tillsammans med områdets övriga invånare – kämpat för att få behålla både för barnens skull och för att ge området framtidsmöjligheter.

Med anledning härav vill jag ställa följande frågor till statsrådet Birgit Rodhe:

1. Vilka motiv hade regeringen för sitt beslut att avskaffa föräldrarnas besvärsrätt gällande beslut om bl. a. indragning av skolenhet?

2. Anser statsrådet att nämnda ändring av skolförordningen överensstämmer med kraven på närdemokrati och strävandena att ge människor möjligheter att påverka sin situation?

den 20 april

1978/79:506 av *Tore Nilsson* (m) till socialministern om omprövning av social- och skolpolitiken:

Självorden bland barn ökar i världen, men ingenstans är ökningen så stor som i Sverige. På fem år är ökningen 25 gånger – från 0,5 till 13,5 på 100 000 födselar. Det gäller barn i åldrarna 5 till 14 år. Anledningen är icke utredd men tydligt är att vårt samhälle icke är barnvänligt och att hem och skola misslyckats att ge barnen trygghet och livsinnehåll.

Är regeringen beredd att ompröva social- och skolpolitiken med hänsyn till

rapporten om denna barndödlighet och de många missförhållanden som i övrigt framträder i barn- och ungdomsvärlden?

Nr 128

Fredagen den
20 april 1979

1978/79:507 av *Svante Lundkvist* (s) till jordbruksministern om bevarande av en svensk tillverkning av lantbrukstraktorer:

*Meddelade om
frågor*

Jordbruksministern har vid flera tillfällen uppmärksamrats på de förhandlingar som pågår mellan Volvo BM AB och det finska företaget Valmet beträffande traktortillverkningen. Bl. a. har de fackliga organisationerna begärt jordbruksministerns medverkan för att få beredskapssynpunkten prövad av regeringen.

Med anledning härav ber jag att till jordbruksministern få ställa följande fråga:

Anser jordbruksministern det för jordbrukets vidkommande från beredskapsförsörjningssynpunkt angeläget att bevara en svensk tillverkning av lantbrukstraktorer?

1978/79:508 av *Lilly Hansson* (s) till utbildningsministern om tidpunkten för offentliggörande av innehållet i proposition:

Den 28 mars 1979 "offentliggjorde" utbildningsminister Jan-Erik Wikström en proposition om vårdutbildning. Någon sådan proposition har emellertid inte mottagits i riksdagen.

Mot denna bakgrund vill jag till utbildningsminister Jan-Erik Wikström ställa följande fråga:

Anser utbildningsministern att det är acceptabelt att riksdagen inte får propositionen i anslutning till att regeringen presenterar denna?

§ 12 Kammaren åtskildes kl. 15.02.

In fidem
SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert